علوم اسلامی انسانی، شماره ۲۶، تابستان ۱۴۰۰، جلد اول، ص ۶۳- ۵۲

ISSN: 2538-3671
http://www.johi.ir

مجله علمی علوم اسلامی انسانی (سال هفتم)
شماره ۲۶/ تابستان ۱۴۰۰ / ص ۶۳-۵۲

بررسی تاثیر استقرار بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد بر ارتقاء شفافیت اطلاعات مالی دستگاه های اجرایی (مطالعه موردی: سازمان هواشناسی کشور)

تاریخ دریافت مقاله: تیر ۱۴۰۰
تاریخ پذیرش مقاله: مرداد ۱۴۰۰

منیژه ابهری[۱]، سلیمان ایران زاده[۲]

[۱] کارشناسی ارشد، رشته مدیریت دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران
[۲] دانشیار، گروه مدیریت صنعتی، دانشگاه آزاداسلامی، تبریز، ایران

نویسنده مسئول:
منیژه ابهری

چکیده

هدف کلی پژوهش حاضر بررسی تاثیر استقرار بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد بر ارتقاء شفافیت اطلاعات مالی دستگاههای اجرایی در سازمان هواشناسی کشور می‌باشد. ۳۱۰ نفر نمونه آماری بر اساس فرمول معادلات ساختاری مشخص گردید. برای جمع‌آوری اطلاعات از نمونه آماری و به منظور آزمون فرضیه-های تنظیم شده این تحقیق برای استقرار بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد از تحقیق (شه، ۱۹۹۸)، برای شفافیت اطلاعات مالی بر اساس تحقیق شکری، پاک‌مرام (۱۳۹۸) استفاده شده است. ضرایب آلفای کرونباخ این تحقیق برای پرسش نامه فوق به ترتیب 0/750 ، 0/894 بدست آمد. فرضیه‌های تحقیق با استفاده از نرم‌افزار SPSS و smart pls مورد آزمون قرار گرفت. نتایج به دست آمده نشان داد که ابعاد استقرار بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد بر ارتقاء شفافیت اطلاعات مالی دستگاههای اجرایی تاثیر دارد.

کلمات کلیدی: استقرار بودجه‌ریزی عملکرد، شفافیت اطلاعات مالی، سازمان هواشناسی کشور.

علوم اسلامی انسانی، شماره ۲۶، تابستان ۱۴۰۰، جلد اول، ص ۶۳- ۵۲

ISSN: 2538-3671
http://www.johi.ir

۱- مقدمه

بودجه به عنوان بیان مالی عملیات دولت، مهمترین سندی است که دستگاههای اجرایی را در دستیابی به اهداف سند چشم انداز و برنامه‌های توسعه کشور و انجام اثر بخش وظایف خود یاری می‌رساند. از این رو تلاش برای بهبود این سند مالی و بهره-وری بودجه در اجرای فعالیت‌های دستگاه های اجرایی همواره مورد توجه و چالش بوده است. نظام بودجه‌ریزی عملیاتی با هدف نتیجه محوری این سند مالی تلاش می‌کند با پیوند اعتبارات بودجه‌ای به نتایج اقدامات دولت به اهداف صرفه جویی، شفافیت، کارآیی، و اثربخشی بودجه دست یابد. بودجه‌ریزی عملیاتی به اصلاح مدیریت بخش عمومی و افزایش اثر بخشی این بخش می‌پردازد (حسن آبادی و نجار صراف، ۱۳۸۶).

بودجه‌ریزی عملیاتی نوعی سیستم برنامه‌ریزی، بودجه‌ریزی و ارزیابی است که بر رابطه بودجه هـزینه شده و نتایج مورد انتـظار تأکید می‌ورزد. در چارچوب بودجه‌ریزی عـملیاتی بخش‌های مختلف اداری بر اساس استانـداردهای مشخصی تحت عنوان شاخص‌های عملکردی پاسخگو هستند و مدیران در تعیین بهترین شیوه نیل به نتایج از اختیار عمل بیشتری برخوردارند. از طرف دیگر در چارچوب چنین شیوه‌ای مشارکـت سیاسـتگذاران، مدیران و حتی شـهروندان در قالب برنامه‌های راهبردی، اولویت های هزینه ای و ارزیابی عملکرد، صورت می‌گیرد. شناسـایی ارتباط میان برنامه‌ریزی راهبردی و تخـصیص منابع، با توجه به افـق‌های بلند مدت، از اهداف دیگر بودجه‌ریزی عملیاتی تلقی می‌شود (همان منبع، ۳۰۱).

انـدیـشه‌ای که در ورای بودجه‌ریزی عـملیاتـی قراردارد این است که اگر سـیاسـتگذاران، تصمیمات مالی را به گونه‌ای عینی و بر مبنای کارآیی و اثر بخش استوار سازند، آنگاه هم آنها و هم مردم می‌توانند درباره عملکرد دولت قضاوت روشن‌تری داشته باشند. در واقع بودجه‌ریزی عملیاتی، با مرتبط ساختن تصمیمات بودجه‌ای و عملکرد دولت، پاسخگویی دولت در مقابل قانونگذاران و مردم را تقویت می‌کند. بطور کلی فرآیند بودجه‌ریزی عملیاتی در پی پاسخگویی به این پرسش‌هاست: جایگاه کنونی ما کجاست؟ می‌خواهیم کجا باشیم؟ چگونه باید به این اهداف برسیم؟ چگونه باید پیشرفت خود را بسنجیم؟» (پناهی،۱۳۸۴).

اکنون بودجه‌ریزی عملیاتی به عنوان روش بودجه‌ریزی در سطح وسیعی در جهان از جمله در کشور ما مورد توجه قرار گرفته است. بودجه‌ریزی عملیاتی عوامل صرفه‌جویی و اثر بخشی را به ابعاد سنتی بودجه ریزی اضافه می‌کند. از آنجا که اختصاص هدفمند اعتبار به فعالیت‌های هر سازمان می‌تواند ضمن شفاف سازی نحوه توزیع منابع، امکان پایش عملیاتی و انتظار برای دسترسی به نتایج هزینه‌ها را فراهم سازد، استفاده از روش بودجه‌ریزی عملیاتی گام موثری در افزایش کارآئی و اثر بخشی اعتبارات خواهد بود (خدامی‌پور و زینالی، ۱۳۸۶).

بر اساس تعاریفی که از بودجه‌ریزی عملیاتی عنوان شده است، عبارت است از برنامه سالانه به همراه بودجه سالانه که رابطه میان میزان وجوه تخصیص یافته به هر برنامه و نتایج به دست آمده از آن برنامه را نشان می‌دهد. این بدان معنی است که با هر میزان مخارج انجام شده در هر برنامه، باید مجموعه معینی از اهداف تأمین شود (پناهی، ۱۳۸۴، ۱۱). بودجه‌ریزی عملیاتی، برنامه راهبردی سازمان با توجه به اهداف و ماموریت‌های آن است که فرایندی را جهت تبدیل داده‌های قابل سنجش به اطلاعات معنی دار در خصوص نتایج برنامه‌ها فراهم می‌آورد (ملکرز و ویلابی[1]، ۲۰۰۰). بودجه ریزی عملیاتی به دنبال ایجاد پیوند میان شاخص‌های عملکرد و تخصیص منابع است هر چند چنین پیوندهایی اغلب ضعیف هستند ولی می‌توانند سیاست گذاری بودجه‌ای را تسهیل و نظارت و قانون گذاری بر نتایج و دستاوردهای مرتبط با مخارج عمومی را افزایش دهند (دیاموند[2]، ۲۰۰۲).

در محیط تلاطم امروزی، بسیاری از سرمایه‌گذاران بر اهمیت شفاف‌سازی اطلاعات در استراتژی‌های خود توجه دارند. فقدان اطلاعات و یا عدم اطمینان درباره آنها، امروزه تبدیل به یک مشکل اساسی در بازارهای مالی شده است (آدماتی و پفلیدر، ۲۰۰۰).

شفافیت گزارشگری مالی می‌تواند شرایط مطمئنی را ایجاد کرده و اعتماد سرمایه‌گذاران را ارتقا دهد. شفافیت تأثیر مثبتی بر عملکرد شرکت‌ها دارد و می‌تواند از منافع سهامداران حفاظت کند. صورت‌های مالی مبهم میزان بدهی شرکت را پنهان کرده و چنانچه شرکت در آستانه ورشکستگی باشد، این شرایط پنهان می‌ماند. از این رو، شفافیت دارای جذابیت زیادی برای سهامداران است (فرانسیس و همکاران[3]، ۲۰۰۵). بر اساس مفاهیم نظری حسابداری، اصل افشاء یکی از اصول اساسی پذیرفته

[1] Melkers and Willoughby
[2] Diamond
[3] Francis and et al

ISSN: 2538-3671
http://www.johi.ir

شده حسابداری است که بر تمامی جوانب گزارشگری مالی تأثیر دارد. اصل افشاء ایجاب می‌کند که تمامی واقعیت‌های بااهمیت مربوط به رویدادها و فعالیت‌های مالی بنگاه‌های اقتصادی به شکل مناسب و کامل گزارش شود.

با توجه به مطالب مطروحه مسئله اصلی این تحقیق این است که آیا استقرار بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد بر ارتقاء شفافیت اطلاعات مالی دستگاههای اجرایی مطالعه موردی: سازمان هواشناسی کشور تاثیر دارد؟

اهداف تحقیق

هدف کلی:

تعیین تاثیر استقرار بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد بر ارتقاء شفافیت اطلاعات مالی دستگاههای اجرایی.

اهداف فرعی:

تعیین تاثیر میزان توانایی بودجه‌ریزی مبتنی برعملکرد بر ارتقاء شفافیت اطلاعات مالی سازمان هواشناسی کشور.

تعیین تاثیر میزان اختیارات بودجه‌ریزی مبتنی برعملکرد بر ارتقاء شفافیت اطلاعات مالی سازمان هواشناسی کشور.

تعیین تاثیر میزان پذیرش بودجه‌ریزی مبتنی برعملکرد بر ارتقاء شفافیت اطلاعات مالی سازمان هواشناسی کشور.

مدل مفهومی

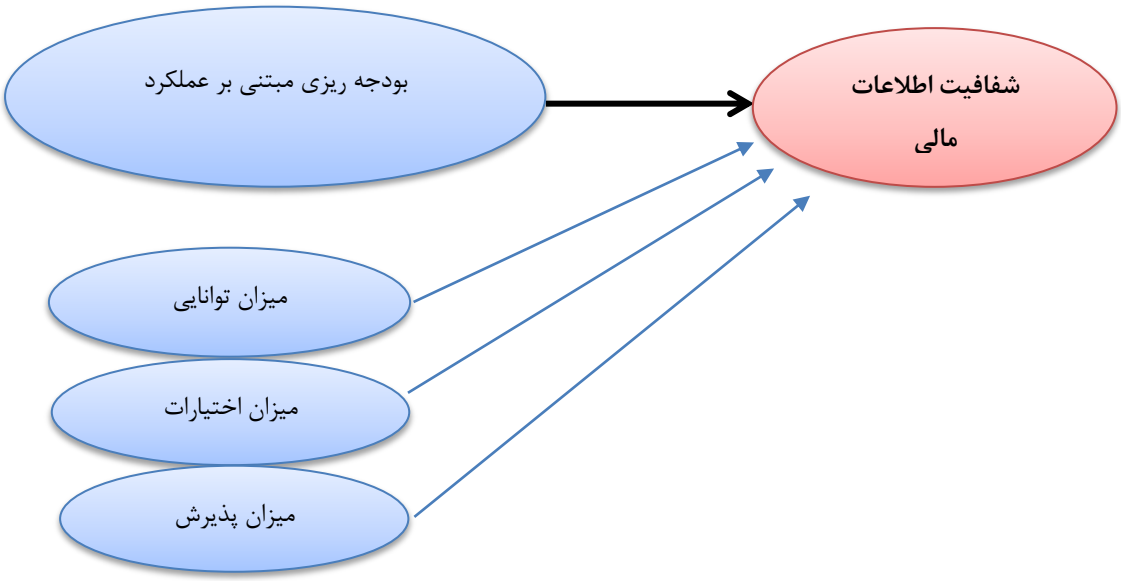

مدل مفهومی تحقیق

بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد (شه، ۱۹۹۸) - شفافیت اطلاعات مالی بر اساس تحقیق (شکری، پاک مرام، ۱۳۹۸).

فرضیات تحقیق

فرضیه های اصلی:

بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد بر ارتقاء شفافیت اطلاعات مالی سازمان هواشناسی کشور تاثیر دارد.

فرضیه‌های فرعی:

میزان توانایی بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد بر ارتقاء شفافیت اطلاعات مالی سازمان هواشناسی کشور تاثیر دارد.

میزان اختیارات بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد بر ارتقاء شفافیت اطلاعات مالی سازمان هواشناسی کشور تاثیر دارد.

میزان پذیرش بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد بر ارتقاء شفافیت اطلاعات مالی سازمان هواشناسی کشور تاثیر دارد.

ISSN: 2538-3671
http://www.johi.ir

۲- مبانی نظری

متغیر مستقل: بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد

بودجه‌ریزی عملیاتی یک برنامه سالانه است که در آن رابطه بین منابع مالی تخصیص یافته و نتایج حاصل از اجرای هر برنامه با شاخصهای کمیت پذیر نشان داده می‌شود. بودجه عملیاتی منابع را بر مبنای نیل به نتایج مشخص و قابل سنجش تخصیص می‌دهد (پناهی، ۱۳۸۳، ۳).

در این پژوهش باتوجه به ارتباط، جامعیت وتناسب ابعاد مؤثر بر بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد با شرایط سازمان هواشناسی کشوری، مدل شه[4] برگزیده شده است. این مدل بر سه بعدتوانایی، اختیار و پذیرش به عنوان ابعاد موثر بر فرآیند بودجه‌ریزی عملیاتی تاکید دارد (شه، ۱۹۹۸).

متغیر وابسته: شفافیت اطلاعات مالی

آنانیموس[5] شفاف‌سازی مالی را به مفهوم صراحت، روشنی و قابلیت درک در مورد آن چیزی که در شرکت اتفاق می‌افتد تعریف کرده است. همچنین وی به نقل از (فلورینی، ۱۹۹۸) بیان می‌کند که شفاف‌سازی مالی، رفتاری است که به وجود آورنده مسئولیت مناسب است.

در این تحقیق مولفه‌های شفافیت اطلاعات مالی متشکل از: عوامل سازمانی- عوامل فردی- عوامل قوانین و استانداردها- عوامل نگرش کارکنان- عوامل توانمندسازی کارکنان) می‌باشد (شکری، پاک‌مرام، ۱۳۹۸).

جدول ۱- پیشینه تحقیقات انجام شده

نویسنده	عنوان	نتیجه
کردستانی و همکاران (۱۳۹۵)	بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد و پاسخگویی در بخش عمومی	که زیرساخت‌های موجود بودجه ریزی بر مبنای عملکرد بر پاسخگویی مالی در بخش عمومی تأثیری ندارد، در صورتی که تأثیر منفی بر پاسخگویی عملیاتی دارد. استقرار زیرساخت های بودجه ریزی بر مبنای عملکرد و به کارگیری رویکرد مشارکتی در امر بودجه ریزی موجب ارتقای سطح مسؤولیت پاسخگویی دولت در بخش عمومی می شود.
ضیائی بیگدلی؛ کیمیارودی و کیمیارودی، (۱۳۹۴)	بررسی تاثیر بودجه‌ریزی عملیاتی بر عملکرد مالی شهرداریها	که بودجه ریزی عملیاتی بر عملکرد مالی شهرداری‌های استان مازندران تاثیرگذار است. همچنین، عوامل محیطی؛ عوامل ساختاری و عوامل انسانی بر عملکرد مالی شهرداریهای استان مازندران تاثیرگذار بوده اند.
کرامتی و بیات (۱۳۹۵)	ارزیابی ورتبه بندی ابعاد و مولفه های اجرای بودجه بندی عملیاتی در شرکتهای آب و فاضلاب ایران	که همه ابعادسه گانه ومولفه‌های نه گانه براجرای بودجه ریزی عملیاتی درشرکت آب وفاضلاب تاثیردارند. به علاوه، توانایی، درمرتبه یکم تاثیر بربودجه ریزی عملیاتی بوده واختیاروپذیرش درمرتبه های دوم وسوم قرارگرفته اند.به این ترتیب، قبل ازهراقدامی برای اجرای موفقیت‌آمیز بودجه‌ریزی عملیاتی باید توانایی آن ازلحاظ توانایی ارزیابی عملکرد، توانایی فنی وتوانایی نیروی انسانی به وجود آید.
پاک مرام و همکاران (۲۰۱۲)	شناسایی و اولویت‌بندی عوامل موثر بر بودجه‌ریزی عملیاتی در شرکت مخابرات با استفاده از روش TOPPIS	که کنترلهای محیطی، اداری و عملیاتی برای اجرای بودجه ریزی عملیاتی ضروری هستند و عدم وجود آنها در سازمان‌ها مانعی برای اجرای بودجه‌ریزی عملیاتی می باشد. همچنین بیان نموده‌اند که از عوامل پیش گفته، عامل محیطی موثرترین عامل می‌باشد و عوامل کنترلی و اجرایی در اولویت های بعدی قرار دارند.
یی لو و همکاران[6] (۲۰۱۱)	بودجه ریزی عملیاتی در ایالات متحده ـ آنچه که قانون برای اجرای آن الزام نموده است	قانون بودجه‌ریزی عملکردکه شامل دستورالعمل‌های تفصیلی درباره توسعه، گزارشگری و استفاده داده های عملکرد باشد به استفاده قویتر از سیستم های بودجه ریزی عملکرد در ایالات منجر می‌شود.

[4] Shah
[5] Anonymous
[6] Yi Lu & et.al

ISSN: 2538-3671
http://www.johi.ir

۳- روش شناسی پژوهش

تحقیق حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از نظر نحوه جمع آوری داده‌ها توصیفی و از نوع همبستگی می‌باشد. جمع آوری داده‌ها به شکل میدانی و با استفاده از ابزار پرسشنامه اجرا شده است. جامعه آماری پژوهش کارکنان و کارشناسان سازمان هواشناسی کشور ، که تعداد ۴۴۰ نفر کارمند می‌باشند . در این تحقیق با توجه به اینکه تعداد گویه‌های تحقیق کلا ۴۳ آیتم می باشد، نمونه گیری بر اساس روش مدلیابی معادلات ساختاری، حداقل تعداد نمونه برابر با ۲۱۵ و حداکثر آن نیز برابر با ۴۳۰ می-باشد که از این تعداد نمونه آماری ۳۱۰ نفر در نظر گرفته شده است.

جدول ۲- ویژه گی های جمعیت شناختی

متغیر جمعیت شناسی		تعداد
جنسیت	مرد	۲۱۱
	زن	۹۹
تحصیلات	دیپلم و فوق دیپلم	۳۷
	لیسانس	۱۶۶
	فوق لیسانس و بالاتر	۱۰۷
سن	۲۵-۳۵ سال	۱۱۰
	۳۵-۴۵ سال	۱۳۰
	بالای ۴۵ سال	۶۵

در این پژوهش بر اساس سوال از دو پرسشنامه استفاده شده است که عبارتند از : پرسشنامه استاندارد بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد بر اساس مدل شه[7] که طبقه بندی سه گانه‌ای از میزان توانایی (توانایی ارزیابی عملکرد، توانایی نیروی انسانی و توانایی فنی)، میزان اختیارات (اختیار سازمانی، اختیار قانونی و اختیار رویه‌ای) و میزان پذیرش (پذیرش سیاسی، پذیرش مدیریتی و پذیرش انگیزشی) و با ۲۱ گویه، پاسخ‌ها در تمام گویه‌های این مقیاس از کاملا مخالفم تا کاملا موافقم درجه‌بندی شده است. پرسشنامه دوم شفافیت اطلاعات مالی از پرسشنامه (شکری، پاک‌مرام، ۱۳۹۸) و در قالب ۵ مولفه عوامل فردی، عوامل قوانین و استانداردهای سازمان، عوامل سازمانی، عوامل نگرش کارکنان و عوامل توانمند ساز و با ۲۲ گویه می باشند، که روایی و پایائی آن در چند پرسشنامه مورد آزمون قرار گرفته و تایید شده است.

جدول ۳ – نوع متغیرهای تحقیق

متغیر مورد مطالعه	ابعاد متغیر	متغیر	تعداد گویه‌ها
بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد	توانایی ارزیابی عملکرد	مستقل	۲۱
	توانایی نیروی انسانی		
	توانایی فنی		
شفافیت اطلاعات مالی	عوامل فردی	وابسته	۲۲
	عوامل قوانین و استانداردهای		
	عوامل سازمانی		
	عوامل نگرش کارکنان		
	عوامل توانمند ساز		

[7] sheh

ISSN: 2538-3671
http://www.johi.ir

در این تحقیق جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها در دوبخش مجزا اقدام شده است، پس از جمع‌آوری داده‌ها ابتدا با استفاده از تکنیک های آمار توصیفی به توصیف داده‌ها پرداخته شده است. ابتدا آماره‌های توصیفی که شامل مقدار حداقل، حداکثر، میانگین و واریانس و چولگی و کشیدگی می‌باشد، برای متغیرهای تحقیق ارائه شده و سپس با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS و Smart PLS3، فرضیه‌های تحقیق مورد آزمون قرار گرفته است.

۴- یافته‌های پژوهش

در این قسمت به بررسی آزمون فرضیات اصلی تحقیق با استفاده از نرم افزار PLS می‌پردازیم.

به منظور بررسی پایایی مدل اندازه‌گیری تحقیق، به بررسی ضرایب بارهای عاملی، ضرایب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی می‌پردازیم.

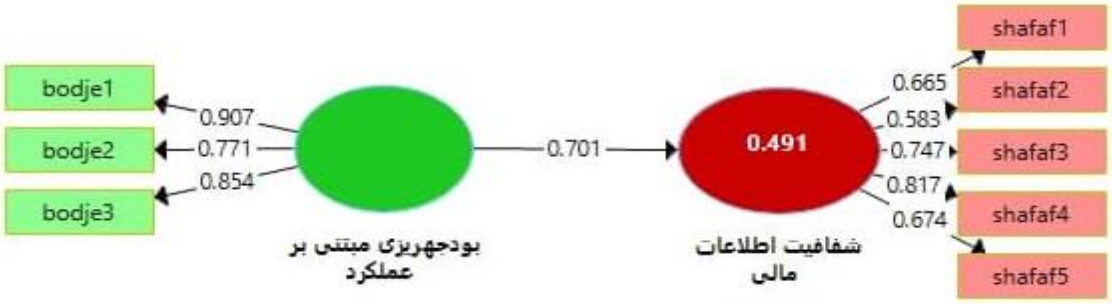

شکل ۱- مدل ساختاری فرضیات اصلی تحقیق همراه با ضرایب بارهای عاملی

جدول ۴- ضریب بار عاملی

	متغیر	بارهای عاملی
شفافیت اطلاعات مالی	عوامل فردی	0.665
	عوامل قوانین و استانداردهای	0.583
	عوامل سازمانی	0.747
	عوامل نگرش کارکنان	0.817
	عوامل توانمند ساز	0.674
بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد	توانایی ارزیابی عملکرد	0.907
	توانایی نیروی انسانی	0.771
	توانایی فنی	0.854

مقدار ملاک برای مناسب بودن ضرایب بارهای عاملی، ۰.۴ می‌باشد. در جدول فوق تمامی اعداد ضرایب بارهای عاملی سؤالات از ۰.۴ بیشتر است که نشان از مناسب بودن این معیار دارد.

ISSN: 2538-3671
http://www.johi.ir

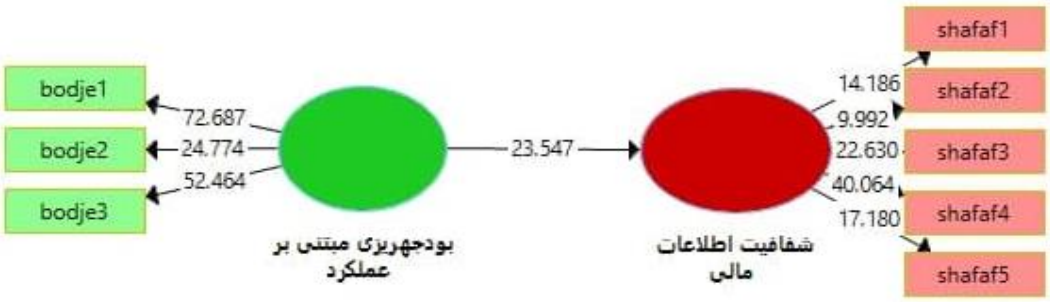

شکل ۲- مدل ساختاری فرضیات اصلی تحقیق همراه با ضرایب معناداری

آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی

مطابق با الگوریتم تحلیل داده‌ها در PLS، بعد از سنجش بارهای عاملی سؤالات، نوبت به محاسبه و گزارش ضرایب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی می‌رسد، که نتایج آن در جدول زیر آمده است.

جدول۵- نتایج معیار آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی متغیرهای پنهان تحقیق

متغیر	ضریب آلفای کرونباخ *(Alpha>0.7)*	ضریب پایایی ترکیبی *(CR>0.7)*
بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد	0.800	0.882
شفافیت اطلاعات مالی	0.744	0.827

با توجه به اینکه مقدار مناسب برای آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی ۰.۷ است و مطابق با یافته‌های جدول فوق این معیارها در مورد متغیرهای مکنون مقدار مناسبی را اتخاذ نموده‌اند، می‌توان مناسب بودن وضعیت پایایی پژوهش را تأیید نمود.

روایی همگرا

معیار دوم از بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری، روایی همگرا است که به بررسی میزان همبستگی هر سازه با سؤالات (شاخص‌ها) خود می‌پردازد.

جدول۶- نتایج روایی همگرا متغیرهای پنهان تحقیق

متغیر	میانگین واریانس استخراجی *(AVE>0.5)*
بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد	0.715
شفافیت اطلاعات مالی	0.502

با توجه به اینکه مقدار مناسب برای AVE8، ۰.۵ است و مطابق با یافته‌های جدول فوق این معیار در مورد متغیرهای مکنون مقدار مناسبی را اتخاذ نموده‌اند، در نتیجه مناسب بودن روایی همگرای پژوهش تأیید می‌شود.

معیار R Squares یا R2

دومین معیار برای بررسی برازش مدل ساختاری در یک پژوهش ضرایب R2 مربوط به متغیرهای پنهان درون‌زای (وابسته) مدل است. R2 معیاری است که نشان از تأثیر یک متغیر برون‌زا بر یک متغیر درون‌زا دارد و سه مقدار ۰.۱۹، ۰.۳۳ و ۰.۶۷ به عنوان مقدار ملاک برای مقادیر ضعیف، متوسط و قوی R2 در نظر گرفته می‌شود. مطابق با شکل ۴-۱، مقدار R2 برای سازه-های درونزای پژوهش محاسبه شده است که با توجه به سه مقدار ملاک، می‌توان مناسب بودن برازش مدل ساختاری را تأیید ساخت.

ISSN: 2538-3671
http://www.johi.ir

جدول۷- نتایج معیار $R2$ برای سازه درون‌زا

متغیرهای مکنون	R2
بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد	۰/۰۰۰
شفافیت اطلاعات مالی	۰.۴۹۱

برازش مدل کلی

معیار GOF8

برای بررسی برازش مدل کلی از معیار GOF استفاده می‌شود که سه مقدار ۰.۰۱، ۰.۲۵ و ۰.۳۶ به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای GOF معرفی شده است.

این معیار از طریق فرمول زیر محاسبه می‌گردد:

$$GOF = \sqrt{\overline{communalities} \times \overline{R^2}}$$

$\overline{\boldsymbol{Communalities}}$ از میانگین مقادیر اشتراکی متغیرهای پنهان پژوهش به دست می‌آید.

جدول۸- میزان Communality و R2 متغیرهای تحقیق

متغیرهای مکنون	Communality	R2
بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد	0.715	۰/۰۰۰
شفافیت اطلاعات مالی	0.502	۰.۴۹۱

جدول۹- نتایج برازش مدل کلی

$\overline{\boldsymbol{Communality}}$	$\overline{\boldsymbol{R2}}$	GOF
۰/۶۰۸	۰/۲۴۵	۰/۳۸۶

با توجه به مقدار بدست آمده برای GOF به میزان ۰/۳۸۶ ، برازش بسیار مناسب مدل کلی تأیید می‌شود.

ISSN: 2538-3671
http://www.johi.ir

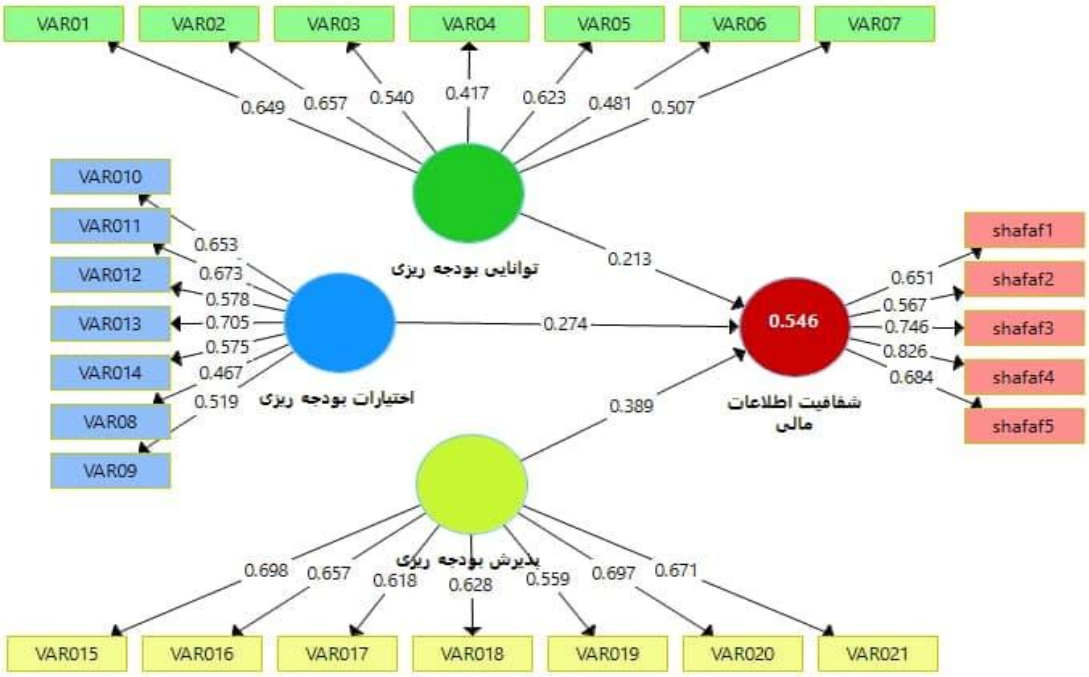

شکل۴- مدل ساختاری فرضیات فرعی تحقیق همراه با ضرایب بار عاملی

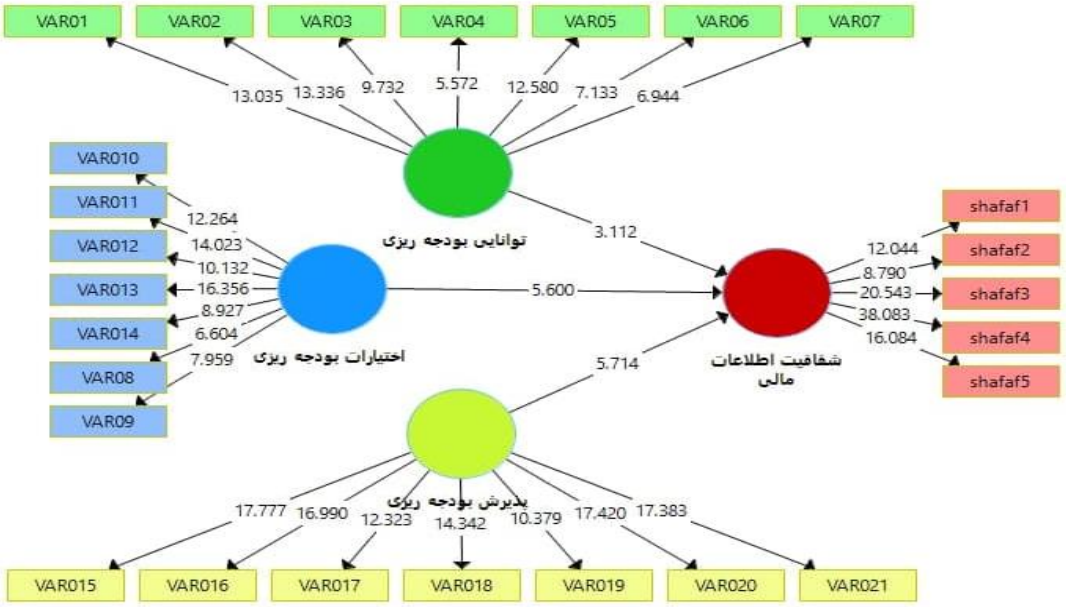

شکل۵- مدل ساختاری فرضیات فرعی تحقیق همراه با ضرایب معناداری

ISSN: 2538-3671
http://www.johi.ir

جدول۱۰- نتایج رابطهٔ مستقیم و ضرایب معناداری فرضیات اصلی پژوهش

فرضیه	روابط علی بین متغیرهای پژوهش	ضریب مسیر(β)	معناداری (T-Value)	نتیجه آزمون
اصلی	بودجه‌ریزی مبتنی برعملکرد بر ارتقاء شفافیت اطلاعات مالی سازمان هواشناسی کشور تاثیر دارد.	۰/۷۰۱	۲۳/۵۴۷	تایید
فرعی اول	بین تجربه برند و وفاداری به برند رابطه معناداری وجود دارد	۰/166	2/112	تایید فرضیه فرعی
فرعی دوم	بین تجربه برند و شخصیت برند رابطه معناداری وجود دارد	۰/688	21/115	تایید فرضیه فرعی
فرعی سوم	بین شخصیت برند و وفاداری به برند رابطه معناداری وجود دارد	۰/187	2/573	تایید فرضیه فرعی
فرعی چهارم	بین تجربه برند و اعتماد به برند رابطه معناداری وجود دارد	۰/۲۹۴	۵/۱۷۲	تایید فرضیه فرعی
فرعی پنجم	بین اعتماد به برند و وفاداری به برند رابطه معناداری وجود دارد	۰/۲۲۰	۳/۹۵۵	تایید فرضیه فرعی

۵- بحث و نتیجه گیری

میزان توانایی بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد بر ارتقاء شفافیت اطلاعات مالی سازمان هواشناسی کشور تاثیر دارد.

بر اساس نتایج بدست آمده در فصل ۴، ضریب استاندارد شده (ضریب مسیر) بین دو متغیر(میزان توانایی بودجه‌ریزی مبتنی برعملکرد بر ارتقاء شفافیت اطلاعات مالی سازمان هواشناسی کشور) β= ۰/۲۱۳ می‌باشد. و ضریب معناداری (آماره تی) بین این دو متغیر نیز t=۳/۱۱۲ بوده (بیشتر از قدرمطلق ۱.۹۶) که نشان می‌دهد این رابطه معنادار است. بنابراین فرضیه H0 رد و فرضیه H1 تأیید می‌شود و می‌توان نتیجه گرفت میزان توانایی بودجه‌ریزی مبتنی برعملکرد بر ارتقاء شفافیت اطلاعات مالی سازمان هواشناسی کشور تاثیر دارد. نتایج به دست آمده از این تحقیق با نتایج بدست آمده از تحقیقات یی لو و همکاران (۲۰۱۱) کرامتی و بیات (۱۳۹۵)، خدامی‌پور و زینالی (۱۳۸۶) همخوانی دارد.

میزان اختیارات بودجه‌ریزی مبتنی برعملکرد بر ارتقاء شفافیت اطلاعات مالی سازمان هواشناسی کشور تاثیر دارد. بر اساس نتایج بدست آمده در فصل ۴، ضریب استاندارد شده(ضریب مسیر) بین دو متغیر(میزان اختیارات بودجه‌ریزی مبتنی برعملکرد بر ارتقاء شفافیت اطلاعات مالی سازمان هواشناسی کشور) β= ۰/۲۷۴ می‌باشد. و ضریب معناداری (آماره تی) بین این دو متغیر نیز t=۵/۶۰۰ بوده (بیشتر از قدرمطلق ۱.۹۶) که نشان می‌دهد این رابطه معنادار است. بنابراین فرضیه H0 رد و فرضیه H1 تأیید می‌شود و می‌توان نتیجه گرفت میزان اختیارات بودجه‌ریزی مبتنی برعملکرد بر ارتقاء شفافیت اطلاعات مالی سازمان هواشناسی کشور تاثیر دارد. نتایج به دست آمده از این تحقیق با نتایج بدست آمده از تحقیق قدیم پور و طریقی (۱۳۸۸)، باباجانی (۱۳۸۸)، پاک مرام و همکاران (۲۰۱۲) همخوانی دارد.

میزان پذیرش بودجه‌ریزی مبتنی برعملکرد بر ارتقاء شفافیت اطلاعات مالی سازمان هواشناسی کشور تاثیر دارد بر اساس نتایج بدست آمده در فصل ۴، ضریب استاندارد شده(ضریب مسیر) بین دو متغیر(میزان پذیرش بودجه‌ریزی مبتنی برعملکرد بر ارتقاء شفافیت اطلاعات مالی سازمان هواشناسی کشور) β= ۰/۳۸۹ می‌باشد. و ضریب معناداری (آماره تی) بین این دو متغیر نیز t=۵/۷۱۴ بوده (بیشتر از قدرمطلق ۱.۹۶) که نشان می‌دهد این رابطه معنادار است. بنابراین فرضیه H0 رد و فرضیه H1 تأیید می‌شود و می‌توان نتیجه گرفت میزان پذیرش بودجه‌ریزی مبتنی برعملکرد بر ارتقاء شفافیت اطلاعات مالی

ISSN: 2538-3671
http://www.johi.ir

سازمان هواشناسی کشور تاثیر دارد. نتایج به دست آمده از این تحقیق با نتایج بدست آمده از تحقیقات یی لو و همکاران (۲۰۱۱) کرامتی و بیات (۱۳۹۵)، باباجانی (۱۳۸۸)، پاک مرام و همکاران (۲۰۱۲) همخوانی دارد.

بودجه‌ریزی مبتنی برعملکرد بر ارتقاء شفافیت اطلاعات مالی سازمان هواشناسی کشور تاثیر دارد. این فرضیه به وسیله ۲۱ سئوال پرسشنامه که مربوط به بودجه‌ریزی مبتنی برعملکرد و ۲۲ سوال پرسشنامه شفافیت اطلاعات مالی می‌باشد، اندازه-گیری شده است .ضریب استاندارد شده (ضریب مسیر) بین دو متغیر (بودجه‌ریزی مبتنی برعملکرد بر ارتقاء شفافیت اطلاعات مالی سازمان هواشناسی کشور)، β=۰/۷۰۱ می‌باشد. و ضریب معناداری (آماره تی) بین این دو متغیر نیز t= ۲۳/۵۴۷ بوده (بیشتر از قدرمطلق ۱.۹۶) که نشان می‌دهد این رابطه معنادار است. بنابراین فرضیه H0 رد و فرضیه H1 تأیید می‌شود و می‌توان نتیجه گرفت بودجه‌ریزی مبتنی برعملکرد بر ارتقاء شفافیت اطلاعات مالی سازمان هواشناسی کشور تاثیر دارد. نتایج به دست آمده از این تحقیق با نتایج بدست آمده تحقیقات کردستانی و همکاران (۱۳۹۵) ضیائی بیگدلی؛ کیمیارودی و کیمیارودی، (۱۳۹۴)، یانگ (۲۰۰۳)، جوردن و هاکبارت (۲۰۰۵) همخوانی دارد.

پیشنهادات در راستای نتایج تحقیق

پیشنهاد برای فرضیه اول (توانایی بودجه‌ریزی مبتنی برعملکرد بر ارتقاء شفافیت اطلاعات مالی):

ایجاد ضمانت لازم در راستای اجرایی شدن قوانین و مقررات مربوط.

تشکیل کارگروه‌های تخصصی درخصوص بررسی و شناسایی نیازهای سازمان و طراحی پیش نیازهای نظام مدیریت عملکرد در جهت استقرار بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد در رأس امور قرار گرفته و راهکارهای مدیریتی لازم اندیشیده شود و به اجرا درآید.

پیشنهاد برای فرضیه دوم (اختیارات بودجه‌ریزی مبتنی برعملکرد بر ارتقاء شفافیت اطلاعات مالی):

استقرار نظام مدیریت عملکرد با استفاده از فناوری نوین به منظور تهیه استراتژی سازمانی مناسب و همچنین یکپارچگی در نتایج ارزیابی مذکور.

ایجاد سیستم حسابداری و گزارشگری مالی مناسب در راستای تغییر سیستم حسابداری از نقدی به تعهدی و ارزیابی قیمت تمام شده فعالیت ها، نظارت، کنترل، ارزشیابی طرح‌ها و برنامه‌ها.

پیشنهاد برای فرضیه سوم (پذیرش بودجه‌ریزی مبتنی برعملکرد بر ارتقاء شفافیت اطلاعات مالی):

به مدیران سازمان پیشنهاد می شود جلسات و برنامه‌های متعددی به منظور فرهنگ سازی جهت پیاده سازی این سیستم و استقرار آن انجام دهند.

پیشنهاد می‌شود دستگاه های اجرایی به طور جدی به بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد توجه کرده و برنامه‌ها و پروژه‌های کاربردی و عملیاتی را در این خصوص تعریف و اجرا نمایند و در این راستا ابتدا باید دانش و ضرورت این بودجه ریزی برای مدیران تبیین گردد.

منابع و مراجع

۱- پناهی ع. (۱۳۸۴)، درباره لایحه بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور. تهران: دفتر مطالعات برنامه و بودجه مجلس.

۲- پناهی ع. (۱۳۸۵)، بودجه ریزی عملیاتی، مفاهیم و الزامات. جزوه آموزشی دفتر مطالعات و برنامه و بودجه مرکز پژوهشهای مجلس.

۳- حسن آبادی، محمد و نجار صراف، علیرضا. (۱۳۸۶). مدل جامع نظام بودجه‌ریزی عملیاتی- مدل الماس، تهران، مرکز آموزش و تحقیقات صنعتی ایران، چاپ اول.

۴- خدامی پور، احمد و زینالی، مهدی. (۱۳۸۶) . "سیستم بودجه بندی بر مبنای عملکرد و تاثیر آن بر عملکرد و مسئولیت پاسخگویی دولت"، حسابرس، شماره۳۷، ص۶۰-۵۶.

۵- ضیائی بیگدلی، محمدتقی؛ مهدیه کیمیارودی و هدیه کیمیارودی، (۱۳۹۴)، بررسی تاثیر بودجه ریزی عملیاتی بر عملکرد مالی شهرداری ها مطالعه موردی: شهرداریهای غرب استان مازندران، اولین کنفرانس بین المللی حسابداری و مدیریت در هزاره سوم، رشت، شرکت پیشگامان پژوهش های نوین.

۶- کردستانی، غلامرضا و حسین پارسیان و فرشاد جمشیدی کلانتری (۱۳۹۵): بودجه ریزی بر مبنای عملکرد و پاسخگویی در بخش عمومی.

7- Diamond. J; Budget system Reformin Transitional Economic: IMF Working Diamond, Jack. (2002). Performance Budgeting is accrual.

ISSN: 2538-3671
http://www.johi.ir

8- Lu, Yi. Willoughby, Katherine. Arnett, Sarah. (2011). Performance Budgeting in the American States,What's Law got to do with it? State and Local Government Review, vol. 43 no.2 , pp: 79-94.
9- Pakmaram, Asgar. Esgandari, Karim. Babaei, K. Hasan. and Khalili, Majid. (2012) Identifying and prioritizing effective factors in theperformance based budgeting in elecommunications company with TOPSIS method, African Journal of Business Management Vol.6 (24), pp: 7344-7353.
10- Shah, A, (1998), "Balance, Accountability, and Responsiveness: Lessons About Decentralization", World Bank, Washington, DC, the World Bank Policy Research Working Paper Series.